

ČESKÝ SYSTÉM CERTIFIKACE LESŮ

Verze projednána a schválena Pracovní skupinou PEFC Česká republika
dne 12. 1. 2006

leden 2006

	Směrnice pro provádění auditů lesního hospodářství v rámci Českého systému certifikace lesů	CFCS 1003:2006
--	--	-----------------------

Platí od 1. 1. 2007

Guidelines for Forest Management Auditing within the National Forest Certification Scheme

Les directives pour la réalisation des audits de la gestion des forêts dans le cadre du système tchèque de la certification des forêts

Richtlinien für Audit der Waldwirtschaft im Rahmen des tschechischen Systems der Waldzertifizierung

Předmluva

Text dokumentu Směrnice pro provádění auditů lesního hospodářství v rámci Českého systému certifikace lesů byl vypracován PEFC Česká republika za účasti hlavních zájmových stran v lesním hospodářství a předložen na Sněmu PEFC Česká republika k formálnímu hlasování a schválen jako CFCS 1003:2006 dne 23. 2. 2006 a novelizován dne 15. 9. 2008.

Národním řídicím orgánem Českého systému certifikace lesů je PEFC Česká republika. Její členové zastupují hlavní zájmové skupiny v oblasti lesního hospodářství.

Anotace obsahu

Dokument je součástí Českého systému certifikace lesů, který je platný na území České republiky. Předmětem auditu je posouzení shody hospodaření v lesích s kritérii trvale udržitelného hospodaření v lesích.

Obsah

	Strana
Úvod	4
1 Předmět dokumentu	4
2 Normativní odkazy.....	4
3 Definice.....	4
4 Zkratky.....	4
5 Certifikační proces.....	4
6 Žádost o certifikaci.....	5
7 Příprava na audit	5
7.1 Předběžné přezkoumání žádosti a dokumentace	5
7.2 Plán posuzování.....	5
7.3 Tým auditorů	6
8 Dobrovolný předaudit	6
9 Certifikační audit.....	6
9.1 Rozsah auditu	6
9.2 Fáze auditu	6
9.3 Přezkoumání dokumentace (Zprávy o stavu lesního hospodářství regionu)	7
9.4 Posouzení na místě.....	7
10 Zpráva z auditu.....	7
11 Rozhodnutí o certifikaci	8
12 Dozor a opakovaný audit.....	8

Úvod

Certifikace hospodaření v lesích vychází z potřeby důvěryhodným způsobem prokázat shodu systému hospodaření s kritérii trvale udržitelného hospodaření v lesích definovaných dokumentem CFCS 1002:2006. Směrnice pro provádění auditů je navržena s cílem vymezení obsahu auditu systému hospodaření v lesích tak, aby byla umožněna vzájemná porovnatelnost výsledků certifikace a vydaných certifikátů v rámci Českého systému certifikace lesů a byla usnadněna vzájemná uznatelnost s jinými certifikačními systémy v oblasti lesního hospodářství.

1 Předmět dokumentu

Tento dokument stanoví všeobecné zásady a postupy, které se zabývají plánováním a prováděním auditu lesního hospodářství v rámci Českého systému certifikace lesů s cílem určit shodu systému hospodaření v lesích s kritérii trvale udržitelného hospodaření v lesích.

Postupy auditu stanovené tímto dokumentem jsou založeny na všeobecných požadavcích specifikovaných ČSN EN ISO/IEC 17021:2007.

2 Normativní odkazy

Součástí tohoto dokumentu jsou i ustanovení dále uvedených dokumentů a norem, na které jsou odkazy v textu tohoto dokumentu. V době uveřejnění tohoto dokumentu byla platná uvedená vydání. Všechny dokumenty a normy podléhají revizím a účastníci, kteří uzavírají dohody na podkladě tohoto dokumentu, by měli využít nejnovějšího vydání dále uvedených norem:

CFCS 1001:2006	Certifikace lesního hospodářství – popis systému certifikace;
CFCS 1002:2006	Kritéria a indikátory trvale udržitelného hospodaření v lesích;
CFCS 1005:2005	Kvalifikační kritéria pro auditory a certifikační orgány, akreditace/registrace certifikačních orgánů;
CFCS 1006:2006	Směrnice pro zajištění účasti individuálních vlastníků v regionální certifikaci;
ČSN EN ISO/IEC 17021:2007	Posuzování shody – Požadavky na orgány provádějící audit a certifikaci systémů managementu

3 Definice

Pro účely tohoto dokumentu platí definice uvedené v dokumentu Českého systému certifikace lesů CFCS 1001:2006.

4 Zkratky

Pro účely tohoto dokumentu platí zkratky uvedené v dokumentu Českého systému certifikace lesů CFCS 1001:2006.

5 Certifikační proces

Základními prvky procesu certifikace lesního hospodářství jsou:

- (a) žádost o certifikaci;
- (b) příprava na audit;
- (c) dobrovolný předaudit;
- (d) certifikační audit;
- (e) rozhodnutí o certifikaci;
- (f) dozor a opakovaný audit.

6 Žádost o certifikaci

Certifikační proces je zahájen na základě žádosti o certifikaci, která je řádně vyplněna a podepsána pověřeným zástupcem žadatele a zaslána certifikačnímu orgánu.

Žadatel o regionální certifikaci musí certifikačnímu orgánu poskytnout nejméně následující informace:

- (a) všeobecné informace o žadateli, jeho organizační formu, název, adresu;
- (b) zplnomocnění k žádosti o regionální certifikaci, která musí být učiněna vlastníky lesů reprezentujícími minimálně 50 % území regionu;
- (c) seznam vlastníků lesů, kteří se účastní regionální certifikace včetně jejich identifikace, prohlášení o závazcích ke kritériím certifikace;
- (d) definice rozsahu certifikace;
- (e) Zprávu o stavu lesního hospodářství regionu, která obsahuje informace nezbytné k ověření a hodnocení kritérií trvale udržitelného hospodaření v lesích na regionální úrovni.

7 Příprava na audit

7.1 Předběžné přezkoumání žádosti a dokumentace

Před zahájením posuzování je žádost o certifikaci přezkoumána certifikačním orgánem, který pořídí záznam o tom, že:

- (a) požadavky na certifikaci jsou jasně stanoveny, dokumentovány a pochopeny;
- (b) jakákoliv nedorozumění mezi certifikačním orgánem a žadatelem jsou vyřešena;
- (c) certifikační orgán je schopen poskytnout certifikační službu v odpovídajícím rozsahu požadované certifikace.

Na počátku procesu, který se týká posuzování, má vedoucí auditor přezkoumat Zprávu o stavu lesního hospodářství regionu. Při uvedené činnosti mají být získány všechny významné související informace o žadateli a stavu lesního hospodářství regionu tak, aby mohly být identifikovány organizace a funkční jednotky zodpovědné za plnění kritérií trvale udržitelného hospodaření a sběr dat, u kterých má být provedeno posouzení na místě.

7.2 Plán posuzování

Certifikační orgán si musí na základě předběžného přezkoumání dokumentace připravit plán svých posuzovacích činností, aby umožnil provedení nezbytných přípravných opatření.

Plán má, pokud je to možné, obsahovat:

- (a) cíle a předmět posuzování;
- (b) identifikaci organizačních a funkčních jednotek žadatele a organizací zajišťujících plnění kritérií a sběr dat, u kterých má být prováděno posouzení na místě;
- (c) identifikaci posouzení vnitřních auditů individuálních vlastníků účastnících se regionální certifikace a souvisejících nápravných a preventivních opatření;
- (d) identifikaci kritérií a prvků trvale udržitelného hospodaření v lesích a zdrojů dat, které mají být prověřeny na místě;
- (e) identifikaci podkladové dokumentace;
- (f) očekávaný čas a délku trvání hlavních činností posuzování;
- (g) termíny a místa, kde má být audit prováděn;
- (h) identifikaci členů týmu auditorů;
- (i) harmonogram jednání, které se mají uskutečnit se zástupcem žadatele;
- (j) požadavky na utajení;
- (k) obsah a strukturu zprávy, očekávaný termín jejího vydání a rozdělovník.

S plánem posuzování má být seznámen žadatel o regionální certifikaci a tým auditorů. Žadatel má plán přezkoumat a schválit.

Jestliže žadatel nesouhlasí s některými kroky navrženými v plánu posuzování, má oznámit své námitky vedoucímu auditorovi. Námitky mají být vyřešeny za účasti vedoucího auditora a žadatele ještě před vlastním prováděním posuzování. Všechny opravené plány posuzování mají být odsouhlaseny stranami, kterých se plán týká buď před prováděním posuzování, nebo v jeho průběhu.

7.3 Tým auditorů

Certifikační orgán:

- (a) navrhne a jmenuje kvalifikovaný tým auditorů, případně doplněný o experty v oborech, které mají být posuzovány;
- (b) jmenuje vedoucího týmu auditorů;
- (c) předá týmu auditorů dokumentaci získanou v rámci žádosti nezbytnou pro posouzení splnění kritérií trvale udržitelného hospodaření v lesích na regionální úrovni.

Tým auditorů musí mít potřebné kompetence a znalosti v oblasti lesního hospodářství a otázkách ochrany životního prostředí. Tým auditorů může být doplněn o technické experty s funkcí poradní. Kvalifikační kritéria pro auditory provádějící posuzování v rámci Českého systému certifikace lesů jsou specifikovány v dokumentu CFCS 1005:2005.

Žadatel musí být informován o složení týmu auditorů a musí mu být stanovena dostatečná lhůta k podání námitek proti jmenování jednotlivých auditorů nebo expertů.

8 Dobrovolný předaudit

Na základě rozhodnutí žadatele může být certifikačním orgánem proveden dobrovolný předaudit.

9 Certifikační audit

9.1 Rozsah auditu

Cíle auditu jsou definovány žadatelem. Předmět a limity auditu jsou definovány vedoucím auditorem tak, aby bylo dosaženo cílů auditu.

Účelem auditu je posoudit, zda informace shromážděné žadatelem a důkazy získané během auditu splňují kritéria trvale udržitelného hospodaření v lesích na regionální úrovni.

Jako podklady pro audit slouží:

- (a) analýzy shromážděných informací;
- (b) venkovní inspekce.

Z důvodů finanční efektivnosti a nevytváření duplicity sběru dat a důkazů jsou při auditu v maximální míře využívány již existující informace nezávislých orgánů (jako např. orgánů SSL, ČIŽP, IDC ÚHÚL apod.), které mají vztah k předmětu auditu.

9.2 Fáze auditu

Audit se skládá z následujících fází:

- (a) počáteční schůzka;
- (b) sběr informací a důkazů;
- (c) posuzování informací a důkazů;
- (d) závěrečná schůzka.

V rámci závěrečné schůzky musí být žadateli prezentovány výsledky auditu tak, aby měl žadatel možnost klást otázky týkající se zjištění nedostatků a jejich opodstatnění. Výsledky auditu včetně všech zjištěných nedostatků jsou součástí zprávy z auditu.

9.3 Přezkoumání dokumentace (Zprávy o stavu lesního hospodářství regionu)

Posuzování shody systému hospodaření v lesích příslušného regionu je prováděno na základě informací a důkazů obsažených ve Zprávě o stavu lesního hospodářství regionu.

Certifikační orgán posoudí zda:

- (a) existuje organizační struktura k zajištění plnění kritérií trvale udržitelného hospodaření v lesích a jsou definovány zodpovědnosti daných organizací;
- (b) popis zajištění kritérií trvale udržitelného hospodaření v lesích a jejich indikátory jsou v souladu s kritérii trvale udržitelného hospodaření v lesích;
- (c) jsou jasně a srozumitelně formulovány cíle k jednotlivým kritériím a zda jsou tyto cíle dosaženy (pouze při opakovaném nebo dozorovém auditu).

Jestliže tým auditorů na základě prozkoumání dokumentace zjistí nezbytnost ověření důvěryhodnosti a spolehlivosti předložených údajů, mohou být některé organizace zajišťující plnění kritérií trvale udržitelného hospodaření v lesích a sběr dat začleněny do předmětu posuzování na místě.

9.4 Posouzení na místě

Posouzení na místě je prováděno za účelem ověření informací a důkazů předložených žadatelem ve Zprávě o stavu lesního hospodářství a má být naplánováno tak, aby auditorovi poskytovalo požadovanou míru důvěry ve spolehlivost nálezů z auditu a všech závěrů auditu.

Audit se provádí během omezeného časového období a s omezenými zdroji, a to je jeden z důvodů, proč budou důkazy z auditu, shromážděné během auditu, nutně pouhým vybraným vzorkem dostupných informací.

V rámci posouzení na místě tým auditorů posuzuje:

- (a) zavedení a funkčnost systémových nástrojů pro zajištění trvale udržitelného hospodaření v lesích;
- (b) míru důvěry a spolehlivosti zdrojů dat a jejich interpretace;
- (c) zavedení a funkčnost postupů pro zajištění účasti individuálních vlastníků lesů v systému regionální certifikace;
- (d) zavedení a funkčnost provádění interních auditů a souvisejících nápravných a preventivních opatření.

V rámci auditu certifikační orgán hodnotí Kritéria a indikátory TUH (CFCS 1002:2006) i na individuální úrovni. Prověřování vykonává na reprezentativním vzorku, v kterém jsou proporcionalně zahrnuté jednotlivé subjekty účastníci se regionální certifikace.

Velikost reprezentativního vzorku se určuje podle počtu prověřovaných subjektů („x“). Do celkového počtu 100 prověřovaných subjektů velikost vzorku odpovídá 10% z „x“, nad 100 prověřovaných subjektů je velikost vzorku \sqrt{x} (příčemž se zohledňuje výměra subjektů, druh vlastnictví a rozmístění v rámci regionu). „x“ = počet individuálních subjektů kontrolovaných v rámci interních auditů. V rámci certifikačního auditu je počet prověřovaných subjektů dvojnásobný.

Velikost reprezentativního vzorku se může snížit nebo zvýšit na základě:

- a. efektivnosti, spolehlivosti a obsahu dostupných informací;
- b. výsledků z venkovních šetření v minulých obdobích a účinnosti nápravných a preventivních opatření.

10 Zpráva z auditu

Tým auditorů předloží certifikačnímu orgánu zprávu z auditu, která popisuje veškerá zjištění týkající se shody systému hospodaření v lesích s požadavky na certifikaci.

Certifikační orgán musí vyzvat žadatele, aby vyjádřil své připomínky ke zprávě z auditu a popsal specifická opatření, které podnikl nebo jejichž podniknutí ve stanovené době plánuje, aby odstranil všechny neshody s požadavky certifikace. Zároveň informuje žadatele o potřebě plného nebo opakovaného auditu nebo o tom, zda bude stačit písemné prohlášení, které má být potvrzeno v rámci dozoru.

Certifikační orgán předá neprodleně žadateli o certifikaci zprávu o výsledku auditu, popisující všechny neshody, které mají být odstraněny, aby bylo dosaženo souladu se všemi požadavky na certifikaci.

Zpráva o výsledku auditu dokládající shodu systému hospodaření v lesích s požadavky na certifikaci musí obsahovat relevantní informace z externích zdrojů (vládních agentur, občanských sdružení, ekologických organizací atd.), je-li to vhodné.

Zpráva o výsledku auditu, včetně souhrnu nálezů, popisující veškerá zjištění týkající se shody systému hospodaření v lesích s požadavky na certifikaci, musí být přístupná veřejnosti u všech subjektů, kde proběhly certifikační nebo dozorové audity.

11 Rozhodnutí o certifikaci

Rozhodnutí o tom, zda systém hospodaření v lesích regionu je v souladu s požadavky certifikace, musí certifikační orgán přijmout na základě informací získaných během posuzování. O certifikaci nesmějí rozhodovat ti, kteří se zúčastnili auditu.

Nesoulad s požadavky certifikace (Kritéria a indikátory) je klasifikován jako mírný a závažný. Mírné nedostatky nejsou překážkou pro udělení certifikátu, vedou však k nápravným opatřením. Závažné nedostatky jsou důvodem k odejmutí certifikátu celému regionu nebo pozastavení platnosti do odstranění nedostatků.

Na základě kladného rozhodnutí o certifikaci je žadateli o regionální certifikaci vystaven certifikační list stvrzující soulad hospodaření v lesích příslušného regionu s požadavky certifikace.

12 Dozor a opakovaný audit

Certifikační orgán musí provádět pravidelný dozor a opakované posuzování v dostatečně krátkých intervalech, zpravidla 1 rok, aby ověřil, zda systém hospodaření v lesích příslušného regionu trvale vyhovuje požadavkům certifikace. Interval provádění opakovaného auditu nesmí být delší než 5 let.

Certifikační orgán provede mimořádný dozorový audit v případě, že se výměra vlastníků lesů, účastnících se regionální certifikace zvýší o 10 %.

Rozsah provádění dozoru a opakovaného auditu je prováděn v menším rozsahu než audit certifikační a je zaměřen především na nedostatky zjištěné při certifikačním auditu a na provádění nápravných opatření vedoucích k odstranění nedostatků.